

**ФОРТЕПІАННА АНСАМБЛЕВА МУЗИКА МИРОСЛАВА СКОРИКА
В РЕПЕРТУАРІ ЛЬВІВСЬКИХ ДУЕТІВ ПІАНІСТІВ**

posibnyk: Vyd. 2-he, dop. [Methodology for the study of pedagogy]. Zhytomyr Ivan Franko State University, 375 p. [in Ukrainian].

5. Kasiarum, K. V. (2013). Komunikatyvna kompetentnist vykladacha vyshchoi shkoly [The communicative competence of the teacher of higher education]. *Scientific treasury of education of Donetsk region*. Vol. 2 (15), pp. 24 – 27. [in Ukrainian].

6. Miasoid, H. I. (2015). Suchasni vymohy do vykladacha vyshchoi shkoly: ohliad tendentsii svitovoi pedahohichnoi praktyky [Modern requirements for a teacher of higher education: an overview of trends in

world pedagogical practice]. *Journal of the Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. Vol. 3 (47), pp. 107–113. [in Ukrainian].

7. Ortynskiy, V. L. (2009). Pedahohika vyshchoi shkoly: navch. posib. [Pedagogy of higher education: teaching, manual]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury, 472 p. [in Ukrainian].

8. Rivni vyshchoi osvity ta naukovi stupeni [Levels of higher education and academic degrees]. [Electronic resource]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rivni-vishovi-osviti-ta-naukovi-stupeni> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 29.10.2018

УДК 78.071.1(477)

DOI:

Уляна Молчко, доцент кафедри музикознавства та фортепіано навчально-наукового інституту музичного мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
Ірина Стецівка, студентка магістратури навчально-наукового інституту музичного мистецтва
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

**ФОРТЕПІАННА АНСАМБЛЕВА МУЗИКА МИРОСЛАВА СКОРИКА
В РЕПЕРТУАРІ ЛЬВІВСЬКИХ ДУЕТІВ ПІАНІСТІВ**

У статті розглядається фортепіанна ансамблева музика Мирослава Скорика, яка впродовж двадцяти років зайняла провідне місце на концертній естраді як в Україні, так і за кордоном. Здійснено аналіз стилістичних особливостей, технічно-виконавських засад творів для дуету. Характеризуючи проблеми інтерпретації творів для колективного музикування, автори опираються на багаторічний мистецький досвід сучасних львівських піаністів, а саме Оксани Рапіти та Мирослава Драгана, а також Олександри Німилович та Уляни Молчко.

Ключові слова: М. Скорик; фортепіанний ансамбль; інтерпретація; джазова стилістика; технічно-виконавські особливості.

Літ. 7.

Ulyana Molchko, Associate Professor of the Musicology and Piano Department Educational and Scientific Institute of Musical Art
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
Iryna Stetsivka, Student of the Educational and Scientific Institute of Musical Art
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

**PIANO ENSEMBLE MUSIC BY MYROSLAV SKORYC
IN THE REPERTOIRE OF LVIV PIANISTS DUES**

The piano ensemble music by Myroslav Skoryk, which has occupied for twenty years a leading place on the concert stage both in Ukraine and abroad is considered in this article. On July 13, 2018 as the founder of contemporary Ukrainian music, People's Artist of Ukraine, the winner of the National Prize of Ukraine named after T. Shevchenko, Hero of Ukraine – Myroslav Skoryk turned 80 years old. The entire cultural and educational community, honoring this jubilee, held a series of concerts in Kyiv, Kharkiv, Lviv and other cities. Among the voluminous versatile composition by a composer M. Skoryk stands up his piano ensemble music. The works for the duet have long been firmly included in the repertoire of Ukrainian pianists. One of their first interpreters was M. Scoryk himself and V. Vynnytskyi.

Analyzing the stylistic peculiarities, technical and performing principles of the works for M. Skoryk's duet, their textual convenience, precise alignment of registers, juicy colorism and piano virtuosity were noted. But the most important thing in ensemble pieces is the energetic fullness, sincerity of the statement, high spirituality and

profound meaning, vitality, subtle humor. In his compositions, M. Skoryk bases upon jazz musical stylistics.

Describing the problems of the interpretation of works for joint playing music, the authors rely on many years of artistic experience of modern Lviv pianists, namely Oksana Rapita and Myroslava Drahan, as well as Olexandra Nymylovich and Ulyana Molchko.

Keywords: *M. Skoryk; piano ensemble; interpretation; jazz stylistics; technical and performance peculiarities.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. 13 липня 2018 року виповнилося 80 років фундатору сучасної української музики, народному артисту України, лауреату Національної премії України імені Т. Шевченка, Герою України – Мирославу Скорика. Вся культурно-освітня громадськість вшановуючи цей ювілей, провела серію концертів у Києві, Харкові, Львові та інших містах. У чому ж неповторність митця? Любоєв Кияновська зазначає, що “його непересічна роль полягає у формуванні українського музичного мистецтва від шістдесятих років до сьогодні не викликає більше сумніву ні в кого, хто уважно і доброзичливо стежить за панорамою вітчизняної культури, як не викликає сумніву непересічність його особистості, до якої належить і непередбачуваність, неочікувано гострі “модуляції” його творчої еволюції” [2, 108]. Серед об’ємного різновекторного композиторського доробку М. Скорика вирізняється фортепіанна ансамблева музика. Твори для дуету вже давно міцно увійшли до репертуару українських піаністів. Дослідження індивідуальних інтерпретаційних трактування цих п’єс сучасними музикантами є актуальним сьогодні.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Фортепіанна ансамблева музика неодноразово ставала об’єктом наукових досліджень низки музикознавців: Л. Кияновської [2], О. Рапіти [5], У. Молчко [3], К. Івахова [1].

Мета статті – охарактеризувати виконавські особливості львівських інструментальних дуєтів О. Рапіта – М. Драган та О. Німилевич – У. Молчко, як інтерпретаторів творів для фортепіанного ансамблю М. Скорика.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фортепіанна музика для ансамблю піаністів складається з трьох груп п’єс. До першої “Три екстравагантні танці” належать “Вихід і щось іспансько-мавританське”, “Сумний блюз”, “Канкан зі старої грамофонної плити”, до другої групи “Джазові парафрази творів Л. Бетовена” – “Місячна соната”, “Апасіоната”, “Для Елізи”, до третьої групи “Три джазові п’єси” – “В народному стилі”, “Нав’язливий мотив”, “Приємна прогулянка”. Тут автор опирається на джазову

стилістику, яка надає творам оригінального, неповторного звучання.

Одним із перших інтерпретаторів творів для фортепіанного ансамблю був сам М. Скорик і піаніст В. Винницький [3, 43]. Великий внесок щодо інтерпретації творів для фортепіанного ансамблю М. Скорика здійснили львівські піаністи, заслужені артисти України – Оксана Рапіта та Мирослав Драган. Цей колектив, який був заснований у 1994 році, плідно гастролює в Україні та за кордоном. Митці, випускники Львівської державної консерваторії ім. М. Лисенка (клас професора Лідії Крих), є лауреатами багаточисленних Міжнародних конкурсів піаністів. Так О. Рапіта – лауреат Республіканського конкурсу ім. М. Лисенка, дипломант Міжнародного конкурсу піаністів ім. Паломі О. Ши (Іспанія). Плідно концертує та співпрацює з різними симфонічними оркестрами: Національним симфонічним (Диригент В. Сіренко), “Київські солісти” (диригент Б. Которович), Леопольд (диригент Я. Мигаль), INSO-Львів (диригент Г. Маттес), піаністка є учасником міжнародних музичних фестивалів “Контрасти”, “Київ Музик Фест”, “Віртуози”, “Київські прем’єри”, “Два дні і дві ночі”, “Дні музики краківських композиторів”, “Варшавські музичні зустрічі” (Польща), “MENHIR” (Швейцарія), Фестиваль сучасної музики ім. В. Лютославського (Люблін, Польща).

Мирослав Драган – лауреат Міжнародного конкурсу камерних ансамблів “Золота осінь”. Піаніст мистецьки співпрацює з провідними музикантами: віолончелістом Медея Абрамян, альтистом Андрієм Війтовичем (Англія), скрипалем Лівіо Прунару (Румунія-Швейцарія), “Солістами Ковен-Гарден”, лауреатом Національної Шевченківської премії співаком Андрієм Шкурганом, з яким здійснено запис на CD музики М. Лисенка до “Кобзаря” Т. Шевченка. Митець є також учасником міжнародних фестивалів “Контрасти”, “Київ Музик Фест”, “Віртузи”, “Київські прем’єри”, “Два дні і дві ночі”, Міжнародного фестивалю в Ешкішегірі (Туреччина) [4, 53 – 54].

Працюючи професором, завідувач кафедри спеціального фортепіано Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка О. Рапіта та доцентом кафедри спеціального фортепіано Львівської національної музичної академії

ім. М. Лисенка М. Драган, митці представляють українській культурно-освітній громадськості різноманітні концертні програми. Це дуетні твори Й. С. Баха, В.-А. Моцарта, Ф. Шуберта, Б. Бартока, Ф. Пуленка, В. Лютославського, О. Месіана та інші.

У 2004 році дует взяв участь в серії концертів під назвою “Нова музика в Україні”, керівником яких був В. Рунчак. На фестивалі “Прем’єри сезону” в Києві львівський ансамбль виконав оригінальні твори для фортепіанного ансамблю: Валліна “Мандала” для двох фортепіано та двох перкусій, Рунчака “Розмова з часом” – антисоната для двох фортепіано, “Ego et Alter Ego” для двох фортепіано та двох перкусій, а також композиції Пуленка, Лютославського, Бартока [4, 56 – 57].

Зацікавленість дуєтом музикою ХХ століття вилилася у ведення до свого концертного репертуару твору французького композитора О. Месіана “Vision de L’ AMEN”. У цій дуже складній композиції артисти передали звуками глибоко-філософський образний зміст. “Для цих піаністів найважливіше – осягнути і донести красу музики до слухача. Момент вічних естетичних істин, тріади краса-гармонія-позитив – ось основний принцип сприйняття сучасного музичного мистецтва, який пропонують львів’яни (О. Рапіта і М. Драган – У. Молчко, І. Стецівка)” [4, 57], – зазначає Ярослав Олійник. У царині ансамблевого музикування для цього колективу важливим є момент обміну енегіями, ідеями, тобто творчий контакт, а їх грі притаманні високий технічний рівень, гнучка імпровізаційність.

Понад десять років дует О. Рапітата і М. Драган інтерпретують на концертній естраді фортепіанні ансамблеві твори для двох фортепіано та фортепіано в чотири руки Мирослава Скорика. Композиції цього автора музиканти грають блискучо і натхненно. “Ще б пак! Добре розподілена фактура, гарно прослуховується музична тканина і звучить вона багато” [4, 58 – 59], – розповідає О. Рапіта. Свої виконавські надбання Оксана Рапіта представила в авторському збірнику “Мирослав Скорик. Твори для фортепіано”, який побачив світ у 2008 році. Нотне видання доповнене вступною статтею, де піаністка викладає інтерпретаційні особливості композицій згаданого митця. Вона наголошує, що “твори М. Скорика надзвичайно фортепіанні! Відчуття фактури, співставлення регістрів, соковита колористика і піаністична віртуозність у розумних межах дають справжню насолоду виконавцям. Але найважливіше, на мою думку, це енергетична наповненість та ширість

висловлювання, змістовність, врешті, життєвість музики композитора, її унікальність – у можливостях різнопланового, багатовекторного прочитання, через яскравий національний колорит – висловлення важливих загальнолюдських істин, і попри надзвичайно тонкий гумор, а подекуди й іронію, – висока духовність і глибина музики” [5, 3]. Будучи редактором-упорядником, зазначеного видання, куди увійшли твори для фортепіанного дуету, О. Рапіта акцентує увагу і на особливостях інтерпретування ансамблевих п’єс. А саме піаністи повинні володіти тонким відчуттям і вільним володінням джазовими ритмами, артикуляцією, агогікою, в циклі “Екстравагантні танці” – звуконаслідуванням [5, 4].

У 2018 році дует О. Рапіта і М. Драган взяв участь у низці музичних заходів в Україні, присвячених 80-річчю Мирослава Скорика. Композиції митця були виконані на високому технічному рівні, артистично, імпровізаційно гнучно. Оригінальним є те, що композиції виконувалися у супроводі камерного оркестру.

Фортепіанні твори М. Скорика для дуету міцно увійшли у концертний репертуар дрогобицького ансамблю Олександри Німилович та Уляни Молчко. Починаючи з 2002 року і до сьогодні, композиції митця яскраво виконуються цим колективом на музичних імпрезах як в Україні, так і за кордоном.

Фортепіанний дует у складі Олександри Німилович та Уляни Молчко “це ще один цікавий мистецький альянс випускників Львівської консерваторії”, – зазначає Ярослав Олійник. Концертну діяльність піаністки розпочали в 1989 році. Ними було дано понад 150 концертів, здійснено серію виступів на регіональному телебаченні та радіо. Дует є учасником численних музичних фестивалів (“Музика українського зарубіжжя” (1991 р.), IX Музичний фестиваль імені А. Кос-Анатольського (1995 р.), “Дні американської та української музики у Львові” (1996 р.), “Струни душі нашої” (1993, 1996 – 1999, 2007 рр.), “Musica Galiciana” (1998р.), Фестиваль хорової та інструментальної музики (2001р.), “Стравінський і Україна” (2006 р.), Дні української культури в Мюнхені (2009 – 2010 рр.). Ансамбль тісно співпрацює з відомими митцями України Г. Ляшенко, Б. Фільц, М. Скориком, Л. Дичко, В. Годзяцьким, Є. Станковичом, виконуючи їх нові композиції. Пропагуючи шедеври світової класики, піаністки у своїх програмах виконують віднайдені ними кращі зразки української музики – твори Я. Лопатинського, С. Людкевича, Д. Січинського, В. Витвицького, Б. Кудрика та інших. Все найкраще з цього огляду увійшло до

магнітоальбому “Українська музика для двох фортепіано” (2000 р.), прихильно зустрінутого музичною критикою як краю, так і зарубіжжя. “Сонатина” В. Витвицького у виконанні дуету прозвучала в стереозаписі на конференції, присвяченій пам’яті композитора і музикознавця, яка була організована Науковим Товариством ім. Т. Шевченка в Америці 31 березня 2001 року в Нью-Йорку. Знаковою монографічною концертною програмою фортепіанного ансамблю стало виконання вперше в Україні “Пісень кохання” та “Нових пісень кохання” Й.Брамса (2007 – 2008 pp.) [4, 70 – 71].

У 2015 році відбувся Ювілейний концерт ансамблю, присвячений 25-літтю творчої діяльності. Впродовж багатьох років піаністки співпрацюють з провідними сучасними співаками – заслуженими артистами України Л. Кострубою, В. Понайдою, солістами Львівського національного театру опери та балету ім. С. Крушельницької заслуженим артистом України Ю. Трицецьким та М. Шумковою. У. Молчко та О. Німилевич, спільно з цими музикантами, здійснили виконання циклів: Р. Шумана “Іспанські пісні кохання” та Г. Гофмана “Любовні забави” на сцені Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка та Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка (2016). Мистецьким керівником цієї арт-імпрези стала заслужена артистка України, професор Ярослава Матюха.

Доценти Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка О. Німилевич та У. Молчко, виконують дуетні композиції М. Скорика більше як 15 років. Уперше ансамбль виконав програму з ансамблевих творів для 2-ох фортепіано та фортепіано в 4 руки у рамках митецького проекту “Університетські зустрічі”. “Складний синкопований ритм цих творів, метричні та ансамблеві труднощі, – все це створює неабияку складність для музикантів, які звикли виконувати класику. Проте, дует піаністок відтворив композиції митця у блискуче-віртуозній манері з глибоким проникненням у стильові особливості цієї музики. Слухачі з захопленням сприймали кожен твір, а одну з п’єс було повторено на біс! Композитор сердечно привітав виконавців і був повністю задоволений”, – зазначає Орест Яцків у своїй рецензії [7, 8].

Висновок. Фортепіанна ансамблева музика Мирослава Скорика належить до перлин світового музичного мистецтва. Будучи стилістично різноплановою, піаністично досконалою, імпровізаційно багатою, ці композиції міцно увійшли до концертного репертуару українських артистів і несуть людям естетичну насолоду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Івахова К. Фортепіанна творчість Мирослава Скорика (художньо-дидактичний концепт): Монографія / Катерина Івахова. – Кам’янець-Подільський: ПП “Медобори-2006”, 2013. – 232 с.
2. Кияновська Л. Мирослав Скорик: митець і людина. Монографія / Любов Кияновська. – Львів, 2008. – 589 с.
3. Молчко У. “Сюїта для двох фортепіано” Мирослава Скорика як чинник формування творчої особистості молодого спеціаліста / Уляна Молчко // Молодь і ринок. – 2008. – Грудень. – №12(47). – С. 40–43.
4. Олійник Я. Фортепіанний дует в музичній культурі України другої половини ХХ ст. (на матеріалі діяльності ансамблів Києва та Львова) / Ярослава Олійник. – Житомир: ПП “Рута”, 2009. – 88 с.
5. Скорик М. Твори для фортепіано: навч.-метод. посіб. / ред.-упоряд., вступне слово Оксани Рапіти / Мирослав Скорик. – Львів: Сполом, 2008. – 220 с.
6. Яцків О. О. Німилевич – У. Молчко: 10 річчя фотепіанного дуету / Орест Яцків // Галицька зоря – 2000. – 10 травня. – № 36(1473). – С. 8.
7. Яцків О. Фортепіанні дуети Мирослава Скорика / Орест Яцків // За вільну Україну. – 2002. – № 71(1895). – С. 8.

REFERENCES

1. Ivachova, K. (2013). *Fortepianna tvorchist Myroslava Skoryka (xudozhno-dydaktychnyj koncept): Monografiya* [Myroslav Skoryks Piano Art (artistic-didactic concept): Monograph]. Kamyanecz-Podilskiy, PP “Medobory-2006”, 232 p. [in Ukrainian].
2. Kyianovska, L. (2008). *Myroslav Skoryk: mytets i liudyna. Monografiya* [Myroslav Skoryk: artist and man Monografiya]. Lviv, 589 p. [in Ukrainian].
3. Molchko, U. (2008). “Siuita dlia dvokh fortepiano” Myroslava Skoryka yak chynnyk formuvannia tvorchoi osobystosti molodoho spetsialista [“Suite for two pianos” by Myroslav Skoryk as a factor in creating a young personality creative personality]. *Youth and market*, no 12(47), pp. 40–43. [in Ukrainian].
4. Oliinyk, Ya. (2009). *Fortepiannyy duet v muzychnii kulturi Ukrainy druhoi polovyny XX st. (na materialii diialnosti ansambliy Kyieva ta Lvova)* [Piano duet in the musical culture of Ukraine in the second half of the twentieth century (based on the activities of the ensembles of Kyiv and Lviv)]. Zhytomyr, PP “Ruta”, 88 p. [in Ukrainian].
5. Skoryk, M. (2008). *Tvory dlia fortepiano: navch.-metod. posib.* [Works for piano: teaching method. Manual]. (Ed.). Oksana Rapita. Lviv, Spolom, 220 p. [in Ukrainian].
6. Iatskiv, O. (2000). O. Nymylovych – U. Molchko: 10 richchia fotepiannoho duetu [O. Nymylovych – U. Molchko: 10th anniversary of the pontifical duo]. *Halytska zoria*, no 36(1473), p. 8. [in Ukrainian].
7. Yatskiv, O. (2002). *Fortepianni duety Myroslava Skoryka* [Piano duo Miroslava Skoryka]. *For Free Ukraine*, no. 71(1895), p. 8. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 01.10.2018